

DIANA BURAZER
Peščica

N A R A N Č A

Diana Burazer
NARANČA

Nakladnik
Fidipid Zagreb

Biblioteka poezije
Knjiga 2.

Za nakladnika
Slobodan Delalić

Urednici
Tonko Maroević
Zvonimir Mrkonjić

Design omota
Elvis Duspara

Layout i grafička priprema
Fidipid Zagreb

Tisak
Sklad boja Zagreb

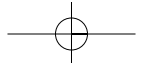
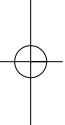
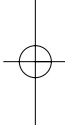
**CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 661947.**

ISBN 978-953-7542-03-0

Printed in Croatia 2008

DIANA BURAZER
NARANČA

SADRŽAJ

Naranča	7
DNEVNIK HIPEROLE	
Leptir (ili sličan prizor)	11
Zid	12
Dnevnik hiperbole	13
Loš dan	15
Iluzija	16
Vrijeme koje nam preostaje	18
Do isteka	19
ZASTAVE	
Svjedok	23
Pobjednik (ili nešto o tuzi)	24
Zastave	25
Svaka priča počinje šutnjom	27
Putokaz	28
Kocka	30
Akvarij	31
GRADOVI KAO LJUDI	
Stari Grad	35
Mostar	37
SMS, Mostar (I)	39
SMS, Mostar (II)	40
Zagreb (Filigranska povijest)	41
Pariz	42
Venecija	44
Selca (Brač)	45
NAR	
Silazak	49

Predigra	50
Nar	52
Zaljubljenost	53
Kako se lako uništi svjetlost	54
Ruža	55
Napokon smo sve o tome kazali	56
Vrijeme za nijanse	58
Jutarnji poljubac	59
Jedrenje	60

KUĆA (za Margitu i Tona)

Veljača na otoku	63
Soba moje majke	64
Moj otac skida naočale	65
U kasnu jesen doputovala bi majka	66
Usamljenost ili sloboda	68
Deja vue	70
Kazna	71

OTOCI POD SNIJEGOM

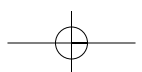
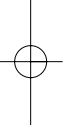
Exit	75
Kutija	76
Grijeh	77
Otoci pod snijegom	78
Tišina	79
Savršena podjela	80
Iskustvo	81
Prijatelji	82
Osveta	83
Laž	85
Napokon pjesma za tebe	86
Putnik	87

NARANČA
(ili pjesma o ljubavi)

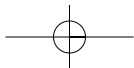
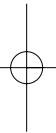
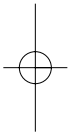
Zrelu i veliku uzmem je u lijevu ruku,
desnom je pomilujem,
kažiprstom dodirnem skoro svaki nabor.
Čvorišta,
u kojima stanuje njena otvrdnula tuga,
uvijek me iznenade svojom veličinom.
Noktom načinim prvi ubod.
Ne pruža veći otpor
i ne buni se.
U tišini
žutom suzom
uzvratimo jedna drugoj
pristajanje na mučni proces koji nam slijedi
i označimo početak.
Dalje sve ide uhodano:
ogolim joj jedno rame,
pa drugo.
Zatim struk.

Uskoro potpuno gola
u tankoj prozirnoj košuljici
drhti pred našim očima.

Hajde razdijeli je, izgleda dobro - kažeš
čekajući na onoj udaljenosti sa koje
sve i izgleda dobro.
Odugovlačim s posljednjim potezima svlačenja
jer znam
kad je potpuno ogolim i razdijelim
biti će teško održati
čak i sjećanje
na ljepotu njene cijelosti.

DNEVNIK HIPERBOLE

LEPTIR (ili sličan prizor)

Sa četiri iglice razapeta
 na modroj plišanoj podlozi
 čekam, sad već nestrpljivo,
 završetak cjelokupnog procesa
 kako bih što prije mogla umrijeti.

U pitanju je dostojanstvo
 i želja da, ispod stakalca,
 zadržim donekle lijep izraz lica
 kako bi te kasnije i pogled na mene
 dovoljno bolio.

Oslobođena svake pomisli da nešto promijenim
 pokušavam se postaviti u prizor slike
 iz molitvenika
 ostavljenog na stolu.

Mogu micati tek usnama,
 mogu očima doticati udaljene dlanove.
 Mogu izgovarati molitvu Njemu
 kojeg krajičkom oka upravo gledam
 kako samovoljno silazi sa križa i
 prilazi mi.

Ni ja, kad mi je bilo najteže,
 nisam mogao sklopiti ruke -

šapće mi na uho.
 Brišući ruke
 krajevima moje haljine
 uzima molitvenik
 stavlja ga pod mišku
 i ne dotičući nogama tlo
 napušta me.

Zamislite,
 napušta me!?

ZID

Kad je sagrađen?

Ne znam.

Tko je naredio da se podigne?

Sumnjam na nekolicinu nas.

Tu je.

Visok

siguran

i moćan.

Mogu svjedočiti njegovu čvrstoću

jer sam godinama naslanjala se na njega,

a on nije pukao.

Mogu svjedočiti i njegovu pouzdanost

jer sam godinama iza njega se sklanjala,

a on me nije izdao onima koji su me tražili.

Na trenutke mi se činio previsok,

da od njegove visine ne vidim dobro druge stvari

i ljude koji mimo mene prolaze,

da me ne dotiče nešto

što bi me ipak trebalo dotaknuti.

Ali tako nešto,

uz neizmjernu zahvalnost,

zaboravljala bih već pri prvom jačem vjetru.

Ipak,

ne mogu se oteti sumnji da mi je

taj zid

nešto ukrao,

da me je od nečeg zaštitio

za što ga nikada,

baš nikad,

nisam ovlastila.

DNEVNIK HIPERBOLE (*)

Prvi dan

Imam začepljene uši.
Odbijam padobran i bombon.
Neka se dogodi sve ono što se treba dogoditi.

Drugi dan

Još uvijek padam.
Gore je nego što sam mislila.
Sva moja težina nastanila se u, sad već izduženoj,
glavi koja precizno reže prostor ispred sebe.
Ostali dijelovi tijela su laki, i na trenutke ih ne osjećam.
Strmoglavljuju se, bez nekog napora, u nizu.

Treći dan

Još uvijek dobivam na brzini, ali i na opasnoj
jednostavnosti kretanja.
Strah koji me je obuzimao u početku,
iz nekog neobjašnjivog razloga, potisnut je.
Skoro da postaje zabavno.
I blago erotizirano.
Nisam sigurna da su svi organi uredno poredani u tijelu.
Zapravo sam sigurna da srce nije u grudima, i da lupa
negdje na začelju.

Četvrti dan

Iznenadni bol u leđima. Presavila sam se u posljednjem
trenutku da spasim glavu od sudara sa onim čemu sam se
vrtoglavo približavala.
Svatko ima svoju sudbonosnu granicu, prijeteću X crtu.
Ne mogu pisati dugo. Svu snagu trošim na opstanak.

Peti dan

Uspjela sam sve opet dovesti pod kontrolu.
Izbjegnuto sudar bio je razlog za malo slavlje.
A i ne padam više.
Ili mi se samo čini?

Šesti dan

Ako zažmirim na jedno oko čini mi se kao da se
rastojanje između mene i tla više ne smanjuje,
i da se uspijevam kretati po bliskoj paraleli.

Sedmi dan

Sve znam!
Ali pristajem na iluziju da beskonačnost ne postoji.
Ili ako baš postoji, negdje u dalekoj budućnosti,
da je nestvarno lijepa.

(*) – matematička krivulja u prvom kvadrantu

LOŠ DAN

Ništa se posebno nije dogodilo,
ali cijeli dan
zlostavljaju me vlastite emocije.

Nepoželjne su
kao plijesan na siru
koji je ostao zaboravljen u frižideru,
kao gusta magla navučena na stakla auta
dok pokušavam odrediti mjesto skretanja.
Kao neprekidna kolona žutih mrava
koji dolaze od nikuda,
i uporno klize po zidu
prema ničemu.

Te zlostavljačice zauzele su cijeli raspoloživi prostor,
oslobodene čak i onog minimalnog pristojnog straha
od upada bilo koga i
bilo čega
što je drukčije.

Pred kraj dana popuštam i ne odupirem se više.
Ležim na kauču,
gledam već deset puta gledani film.

Kako bi bilo dobro zaplakati zbog Nje
koju je On upravo napustio ili
ustati naglo
udariti se u koljeno ili
tek zaspati,
prije nego što donesem lošu odluku
i završim ovaj dan.

ILUZIJA

Moje tijelo ima nevidljivu stražu:
starija sam nego vam se čini.
Žene moje dobi
danju ispred kuće
naslonjene na dovratak
vjerno pridržavaju krov i
obješene oblake.
Sijedu upletenu mudrost
teško nose bez štapa.
Govore malo i
čudno.

Zvone akordi u koštanim pukotinama
dok, u sumrak,
nesigurno koračaju kamenitim putem.
Susrećemo se povremeno
na tamnim stranama obližnje planine
u zavjetrini
daleko od svijetla i
mladosti.

Moje srce je bez ikakvog zaklona:
mlađa sam nego možete i zamisliti.
Priučena sam vladarica u dolini,
nebo iznad je
prema mojoj mjeri
modro i udaljeno.
Ne uzimam nikakav štit,
iz čistog hira
vežem maramu preko očiju
i hodam ružičnjakom.

Jedno od ovoga je iluzija,
kaže mi iluzionist
zaogrnut crnim
svemogućim plaštem,
ostavljajući mi
velikodušno
mogućnost izbora.

VRIJEME KOJE NAM PREOSTAJE

Od tebe do mene razapeto nebo,
pouzđano šatorsko krilo iznad modrog jezera.
Lijepa još jedino mogu biti
kad me
u vodenoj maglici
dotakne srebrn mjesec.

Vrijeme koje nam preostaje
klizi nepovratno:
tihi veslači na obzoru,
svileni šal niz gola ramena.
U nijemom filmu
na trenutak, u propnju zaustavljen,
maskirani konjanik.

Previše je toga što nismo učinili.
Stvarna dubina jezera još nam je nepoznata,
odstojanje od nas do svemira nismo dokučili,
golema je zemlja kojom nismo kročili.
Ali spoznali smo
da smijeh i plakanje
uzmu istu količinu snage.
Naučili smo
da je gola radost
siromašna, i
da je bogatstvo patnje
neizrecivo.
Prvu smo
nemilice dijeli sa prijateljima,
patnju,
koju smo također nudili,
nitko nije htio.

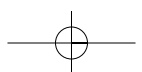
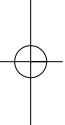
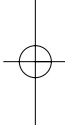
DO ISTEKA

Izgnana odasvud
premještam se
u kući svoga tijela.
Dosta nestručno nosim
poveće nepravilne dijelove,
slažem neku novu
meni nepoznatu
formu.

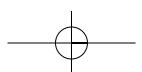
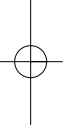
Upute za slaganje nisu dane,
iako smo svaki dan
u istom dućanu
kupovali kruh, mlijeko
i vrijeme.
Samo je kazano:

ništa ne možete ponoviti dva puta,
u slučaju pogreške pokušajte ponovno
sve ispočetka.
I tako sve do isteka trajanja.

Pri kraju sam posla,
još samo da uspijem prenijeti
dječju dušu
u ovog smiješnog čovječuljka,
koji se već otima mojoj kontroli.
Nespretno napravljena maketa
ustaje,
hoda na rukama,
na glavi ispod staromodnog šešira vire joj noge.
Uzima štap i
srce sa ormara.

ZASTAVE

SVJEDOK

Niti jedna revolucija
niti jedan, pa i najmanji, rat
koji je vođen bilo gdje u svijetu
nije, nakon završetka,
volio svoje svjedoke.
One koji su sve znali,
svjedoke koji su mogli postati opasni
jednog dana kada se sve zaboravi.
One koji su mogli svjedočiti o istini.
A istina k'o istina,
nije uvijek jednostavna
niti posve jasna.

Svjedoci iskrsnu kad se najmanje nadamo,
traže osvetu
kad živimo već drugim životima,
vrate nas unatrag,
podsjetite na drukčije dane,
i očekuju da se upitamo
kako smo mogli oprostiti.

Tek dosta kasnije,
kad im podlegnemo i počinimo pogrešku,
shvatimo
da je to njima trebala osveta
da je samo njima trebao
još jedan rat.

POBJEDNIK
(ili nešto o tuzi)

I na vrhuncu svoje slave stoji pred ogledalom:
sad mi je potreban prijatelj,
govori vlastitom liku.
Rukama razmiče zvijezde,
dok ispod njega
dogorijeva zapaljeni tron.

Trebalo bi se pomaknuti iz više razloga, a
jedan od njih je očigledan:
pretvorit će se u prah i
nestati bez prisustva onih kojima je ovaj prizor
namijenjen.

I nitko neće znati ništa o početku.
I nitko neće znati ništa o kraju.
Čemu onda pobjeda ili
kako se to već zove?
I za koga ta golema svjetlost
u kojoj stoji?

ZASTAVE

Tužna je hrabrost barjaktara u ratnim pohodima,
u rukama
umjesto oružja
nosi zastavu
za koju su mu rekli da vrijedi čak i umrijeti.
Obično je suviše mlad da sve razumije,
ali dječaćko povjerenje i zanos
dovoljni su
za sam čin nošenja.

Sanjao je, doduše,
da jaše konja
vozi tenk
juriša s puškom.
Od gužve na bojištu i ratnih pokliča s obje strane
nije više siguran ni u što.
A i nema vremena razmisliti.
Tek juriša stežući do bola
drven
jalov
alat.
Povremeno glasnim izvikivanjima
tek naučenih parola
dohranjuje svoju posustalu hrabrost.

Na širokoj, nekad zelenoj, poljani
njegova smrt je
skoro pa uzaludna.
Zastava koju je nosio već sutradan
bit će negdje u nekom gradu
gažena ili spaljena.

Odličja dobivaju uvijek drugi.
Dječake barjaktare,
kao i one
koji nose vodu žednima,
nitko i ne pamti.

SVAKA PRIČA POČINJE ŠUTNJOM

Noćas je opet
obližnji most uvećan
za jednu
nepravilno prelomljenu sliku
svijeta,
za nečiju nedostupnu samoću,
bezglasnu tužbalicu.

Svaka priča počinje šutnjom,
samo
i šutnji i priči
treba vremena.

Mami nas udobnost zvjezdanog neba
iznad spasonosnog kamenog luka.
Noćna bestjelesnost,
kojoj ne možemo odoljeti,
donosi samo privid,
oponašanje normalnosti.
Pokušavamo izbrisati posljednji prolaz
do onih koji nas uporno čekaju.

Svaka priča počinje šutnjom,
samo joj
treba dati vremena.

PUTOKAZ

Svaki put ima svoje raskrižje sa
nakrivljenim limenim putokazom,
svoje raspelo
pred kojim obavezno zastanu,
i značajno šute,
samo oni koji odlaze.

Različita u veličini i umjetničkom dojmu,
raspela su pokloni
neznanih mjesnih grešnika
ili znanih pokajnika.
Nevješto izrađen križ i
golo razapeto tijelo u betonskoj kućici
kasnije
danima drhti u njihovima očima.
Tako i preseljena patnja,
sa lica razapetoga
na lice onog koji upravo odlazi,
putuje svijetom.

Svaki put ima i svoje povratnike.
Koračaju sporo,
povremeno zastanu
odlažu kofer provjeravajući njegov sadržaj.
Sve je tu,
uredno poslagani dokazi življenja:
dotrajale košulje, daleki prijatelji, ljubavi, patnje.
Sve je tu,
govore povratnici,
nastavljajući prema
raskrižju.

Zbog njih,
samo zbog njih
brine me
prašina iza seoskih zaprežnih kola,
koja cijeli dan pada
u debelim naslagama
na usputni putokaz.

KOCKA

U ledenoj
staklena,
u staklenoj
kristalna,
u kristalnoj
šećerna,
u šećernoj
zamotana
kao najvrjedniji dragulj
vedrina
koju svakodnevno
stavljam u jutarnju kavu.
Pijem naiskap.

Iznenaduje
lakoća
kojom mi vjerujete.

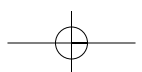
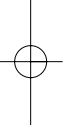
AKVARIJ

Ponekad treba
zakotrljati vlastito oko
kroz zrcalo,
okrenuti sliku svijeta.
Ne misliš li
da je to, možda,
prava stvarnost?

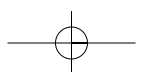
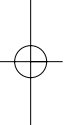
Pitaš li se,
gledajući vodeni akvarij,
da li to mi plivamo
teško dišući
u golemoj sobi?

Dok nas
žute ribice s crvenim perajama
hrane,
zajedno iščekujemo
ishode
različitih prilagodbi.

A dijeli nas,
tek,
tanka
staklena
stjenka.

GRADOVI KAO LJUDI

STARI GRAD

Razapetima između dva ljeta
nama koji dolazimo
vrijeme prebrzo prolazi.
Sve što se događa na otoku mjerimo
samo godinama,
a ono vrijeme između uopće ne dijelimo i
ne razlikujemo.
A za otočane
baš to vrijeme je samo njihovo,
ide polako,
broji se i označava danima i satima.

Stari ljudi Starog Grada,
koji su mi pomogli da odrastem,
napuštaju me zauvijek
obično zimi.
Zateknu me nespremnu
između dva ispita na fakultetu,
između dva nevažna službena putovanja,
u tijeku preseljenja u drugi grad.
Tugu stisnem tek u nekoliko riječi brzovanja
koje nikada ne kažu
ni približno
ono što bih željela.

To ljeto otok mi se manje raduje.

Rano ujutro sa zvonika Sv. Stipana
još jednakim zvukom zvoni
i budi me.

Prozor ispod sata na zgradi Općine,
kad prolazim barkom,
uvijek ukrade moj pogled
i drži me u nadi da će mi opet netko,
s likom moga oca, mahnuti.
Ponekad,
ako zraka sunca uhvati
malu vodenu kuglu u mom oku
pa čudesno prelomi svjetlost
i ako uspijem ublažiti oštricu razuma,
mogu za trenutak vidjeti
sve te drage ljude Grada
kako obavijeni dugom stoje uspravno
svečano poredani na rivi ispred Čitovnice
spremni za procesiju.
I vječnost.

Optička varka ili
mojom ljubavlju iznuđen prizor?
Svejedno je.
Uvijek je golema radost
našeg ponovnog susreta.

MOSTAR
(N. Borozanu)

Doći ću i tamo i tamo
obećah,
pokazujući napadno glavom
dvije suprotne strane svijeta,
pokušavajući ostaviti dojam da sve razumijem i
da je moja odanost bezuvjetna.

Hodat ću
ako drukčije ne može
Neretvom
lijevom i desnom rukom grliti obale,
kažem
s pažljivo odmjerenim smiješkom
kako bi sve to o čemu smo upravo govorili
izgubilo tužnu ozbiljnost.
Tebi je jednostavnije i lakše voljeti ovaj grad,
kaže moj prijatelj
koji bi vjerojatno umro od tuge da ga je morao napustiti.

U pismima o njemu ne govori mnogo,
preselio se u stihove,
i tako izdvojen
hrabro se nosi sa njegovim ružnim fasadama,
crnim gredama na mjestima gdje su nekada bili krovovi,
grobovima u parku,
divlje izraslim parkovima u zidinama.

Za mene,
svaki put prije nego doputujem,
stavlja pozlatu od sjećanja
i nade.

Popodne u kavani,
zarobljeni u oblaku dima njegove lule,
izvan zbilje i svakog grijeha,
s istim žarom
kao nekad
priča o svojoj novoj ljubavi.

SMS, MOSTAR (I)

Gradovi će biti onakvi
kakvi ljudi
u njima budu živjeli -
utipkah odgovor
drhtavom rukom,
strahujući za Grad.

SMS, MOSTAR (II)

Tu je stanovala moja ljubav -
kažem sa strahopoštovanjem,
jer sve se mijenja:
ni ljubav nije više ista,
a ni Grad.

ZAGREB (Filigranska povijest)

Naša ljubav počela je jedne jeseni,
umjesto u dječju postelju
spustili su me u putni kovčeg.
Neprilagođeni i sretni
blago su kružili oko njega
govoreći:
ovo je naš dom,
ovo je naš dom.

Tim smo kovčegom
poslije
prenosili slavonske šume na sunčani otok,
krajem ljeta
lavandu pokušavali presaditi u hercegovačku zemlju.
Trošili se i polako nestajali.
I tako uporno
godinama.

I sad je jesen.
Dolazim s otežanim kovčezima,
spuštam ih oprezno,
odlažem svoju filigransku povijest
na drago tlo.

I očekujem
glas plave tišine Zrinjevca
ili dalekog oca,
glas koji mi govori:
ovo je tvoja kuća.
Uđi.

pjesma objavljena u knjizi "Druga kuća"

PARIS

Dok smo hodali ulicama
kišilo je
dosadno
hladno i
beznadno.

A što smo mogli i očekivati
u zimsko doba godine, ma gdje bili.
Pitanje je samo
što smo očekivali
od nas.

U potkrovlju neuglednog hotela
pored znamenite Opere
uvečer kasno, nakon cjelodnevne šetnje,
napokon
skidamo odjeću i teške cipele.
Užurbano odlažemo umorna tijela u veliku
postelju s ugodnim nepoznatim mirisom.
Na noćnom ormariću rasuti prospekti,
plan grada i podzemne željeznice
sa ucrtanim putokazima kako se ne bi izgubili,
još neispisane razglednice Champs Elysees
Montmartre -
vizualna raskoš
koja tek čeka naše prijatelje.
Pored odloženih dokumenata,
koji nas nepogrešivo označavaju,
mali jeftini suveniri
pod slabom žaruljom stolne lampe
gube svoj jutrošnji sjaj.

Ako ne bude vjetra,
sutra treba otići na Eiffelov toranj.

Čim zaspeš, ustajem i
ogrnutu vunenom dekom
koja me ne može ugrijati
dugo stojim kod prozora.

Kiša je već preplavila uske ulice,
penje se po zidovima.
Na staklenoj granici dotiče čelo,
kaplje u oči,
tu se opasno gomila i
prijeti potopom.

VENECIJA

Prolašavam ovaj grad običnim,
nimalo drukčijim od drugih.
Grad koji ima kvartove
osvijetljene za pokazivanje
i one druge,
cvjetne trgove
i odlagališta otpada u pokrajnjim ulicama.
Gondole s gondolijerima
u kojime se voze zaljubljeni
koji su doputovali u ovaj grad
da budu još zaljubljeniji.
Ima i mostove
pod kojima spavaju ostavljeni i izgubljeni,
oni koji nemaju nikoga
zbog koga bi vrijedilo vratiti se.
Zašto bi bio poseban?
Netko je baš u tom gradu,
ili zbog njega,
bio zaboravljen i
nevoljen.

Grad, u koji iz protesta
ne želim otputovati,
gleda me izdajnički sa loše otisnute fotografije
na zaboravljenoj ulaznici u tvom džepu.

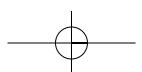
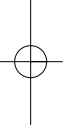
SELCA (BRAČ)

Sve stane u oko,
trg
crkva
kavana
i nekoliko bijelih kamenih pročelja.
U kućama
nikoga.
Ili se starost umorila
pa sjedi u dvoru iza zida
dodirujući prošlo i sadašnje
istim prstima.

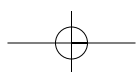
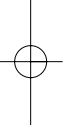
Ako dopustim
slika vrlo brzo krene
iz oka
u srce,
i tu se nastani
zauvijek.

Sve ostalo što se ne vidi
slutiš u tišini između zvona
koja te nekoliko puta dnevno zovu
na misu
i prijateljstvo.

I kao malo kad
imaš slobodu dovršiti pejzaž.
Tako da sve ono iza,
iza pročelja
iza trga
iza ljudi,
bude po tvojoj volji.
Besprijekorno.
Sveto.

NAR

SILAZAK

Čak i kad bi se popeli ponovno na vrh
nisam sigurna da bi nas čekalo isto
što smo ostavili
kad si odlučio da krenemo prema dolje.
Kako si
pretpostavljam
duže vrijeme planirao silazak niz litice,
pripreme su bile dugotrajne i opsežne.
Tvoja temeljitost,
u svemu što radiš, i ovaj puta je dobrodošla.
U ruksak,
između čokoladnih štapića koje volimo,
sokova i vode,
stavljene su brižno čuvane naše staklene godine
umotane u vunene šalove.
Ako bude vjetra na sjevernim stranama
i šalovi će dobro doći.

I sve to
da me iznenadiš
dok budemo silazili i boravili dolje u nizini.
I sve to
da mi ponovno pokažeš
kako sam s tobom sigurna
ma gdje se nalazili.

PREDIGRA

Mogla bih te ponovno voljeti
 pomislim svaki puta kad otvorim vrata
 naše kuće
 i kad me sa stotinu ruku zagrlji toplina
 koja silazi
 sa zidova
 u jesenje
 predvečerje.

Uhvati me prvo oko struka
 obgrli ramena
 zatim dugo miluje po licu.

Podigne me na prste
 pa lagano privuče k sebi.
 Zatvorim oči.

Nestanem.

Svatko u svojoj osami
 bez stida i grižnje savjesti
 da nekoga u tom trenutku varamo
 vodimo ljubav
 tajno.

Na televiziji upravo
 prikazuju najnovije večernje vijesti
 prognoziraju vrijeme i
 govore sve ono što je ostalima jako važno.

Ljubim te,
 kažu mala eterična tijela
 dok me
 iz kozmosa
 spuštaju ka tebi.

Malo kasnije
samosvjesno se smiješiš
uvjeren da je blagost
kojom sam te upravo dodirivala
samo tvoja zasluga.

NAR

Mogu samo puknuti.
Na pola.
Na pola kao prezreo nar
u kasnu jesen iza velikih kiša.
Ako uspijem puknuti pravilno po crti
koja razdvaja
istinu od neistine
vjeru od nevjere
ljubav od ne ljubavi

imat ću šansu,
barem teoretsku,
preživjeti.

Možda opstanem
pravilno raspoređena
u malim kiselim zrnima,
zaštićena nagnjilom korom i
ponekim ne baš ubojitim trnom.

Ako me još jedanput dirneš
vrisnuti ću
crveno,
i izdajnički
cijela ostati
na tvojim prstima.

Jutro,
ta sigurna svjetlost koja nam slijedi
prepoznat će ubojicu
i neće znati,
kao što ni ja nisam nikada znala,
što učiniti s istinom.

ZALJUBLJENOST

Kad sve prode
ostajemo trajno
zaljubljeni
u vlastitu bol.

KAKO SE LAKO UNIŠTI SVJETLOST

Kako se lako uništi svjetlost,
okreneš prekidač i
gotovo.

Hodam nesigurno
sa blago ispruženim rukama prema naprijed
nadajući se da ćeš,
prije nego što padnem,
pronaći način na koji ću ponovno vidjeti.

RUŽA

Povlastica je biti ruža
u vrtu koji si odlučio preurediti.
Dočekujem te spremna:
prije tebe
prošao je zimski vjetar, pa
konjanici pod teškim oklopom.
Na laticice
led i
nož.

Povlastica je biti ruža
u vrtu koji upravo uništavaš.
Savršena u svemu,
uvježbana sam i za ovaj trenutak.
Uvukla sam trn:
ne postoji dovoljno velika kazna
koja bi te oslobodila krivnje.
Na tvoje ruke
rosa i
posljednji svileni
dah.

NAPOKON SMO SVE O TOME KAZALI

Napokon smo
sve o tome
kazali.
Riječi su putovale
naprijed-natrag,
pa ponovno
naprijed-natrag.
Umorne i krhke
pokušavale su stajati na periferiji
biti nam blagonaklone.
Varljive.

Poslije svega
dobrovoljno smo pristali
na lakoću spasonosne tišine
koja je iznenada naišla
i od nas ništa za uzvrat
nije tražila.
Pogledavamo se
okruženi njenom opasnom modrinom
i tajanstvenom svetošću.
Ustajemo.
Poput tek blagoslovljenih ispovjednika
koji se uspravljaju nakon dugog klečanja
brizno brišemo koljena,
kao da je to jedino
što još trebamo obaviti.

Sve se čini dobro.
Samo je prostor između nas
ostao stiješnjen.

Čekali smo da netko
otvori vrata
isuče mač i
rasiječe tu nagomilanu gustoću
na dijelove,
i otvori prolaz.

VRIJEME ZA NIJANSE

Mnogo toga postalo je jednostavnije. I jasnije. Dani su se sveli na trenutke kada govorimo, i trenutke kada ne govorimo, o tome.

Stalno smo postavljeni na te dvije granične lokacije. Naša nova boravišna mjesta uopće nemaju međuprostor gdje bi mogli započeti nešto obično, svakodnevno. Na primjer igrati karte, planirati putovanje, ...

I prijatelji nas već teško prate u takvom kretanju i promjenama pozicija. Ubrzano gledano, sa strane, nalik smo igračima u zahuktalom teniskom meču.

Na monitoru užurbano se izmjenjuju zeleni digitalni brojevi. Vaga za mjerenje neznatnih besmislenih prednosti, nevidljiva za prisutne, nemilosrdno pokazuje svaki poen.

Vrijeme ističe. Nema baš mnogo vremena, a ni smisla, za nijanse. Golem je rizik poraza za oboje.

JUTARNJI POLJUBAC

Jutro je i vrijeme je za ustajanje. Oči još držim zatvorene, pokušavam produžiti noć.

Svim čulima osim vidom, što bi bilo najlogičnije, prepoznajem prvu svjetlost koja ulazi kroz prozor i uobličuje moju sobu. Dijelom tijela izvan pokrivača pokušavam odrediti temperaturu i vrijeme.

Ali i kad progledam znati ću ono što i sad znam. Kasna je jesen. I kiši.

Ustajem i otvaram ormar. Biram odjeću. Iz donje ladice odabirem i riječi koje ću upotrijebiti ovog dana. Dovoljno sam razborita i iskusna.

Uzimam kratku sivu suknju – planirala sam ti napokon govoriti kako mi više nisi, kao nekad, potreban.

Zamotane u crveni džemper, koji upravo oblačim, utkane su rečenice kojima ću te uvjeriti u moju slobodu.

Mrežaste čarape oblačim samo iz jednog razloga: da te još jednom, prije rastanka, zavedem.

S dna ormara uzimam bijeli šal, snježni oblak, kojim se prekrivam prije izlaska.

Dok me pratiš do vrata, još snen, iz njega stidljivo ispadaju plašljive riječi koje prije nego zaokruže rečenicu, poput prvih slabih pahulja snijega, nestaju na tvom licu.

JEDRENJE

Jedrili smo dosta nevješto. Obuka koju smo dobili u samom početku bila je kratka, a možda ni mi nismo pridavali dovoljnu pozornost svakoj izgovorenoj uputi.

Doduše, nije bilo dovoljno vremena, a i naše uzbuđenje nije obećavalo poslušnost.

Dok smo hvatali posljednje riječi izgovarane s obale, vjetar nas je već uhvatio i izvukao iz uvale na otvoreno more.

Uzaludno smo mahali rukama tražeći pomoć. Nasmiješenim uzemljenim promatračima bili smo nalik tek na nedovoljno zategnuta jedra i galebove.

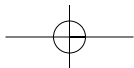
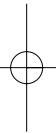
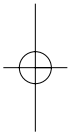
Kada se jedro prebaci lijevo, svi se moramo brzo premjestiti desno i sjesti na sam rub kako bi održali ravnotežu – ponavljali smo naučeno i nevjerojatnom lakoćom izvodili energične i kratko odrezane pokrete.

Ne sjećam se gdje sam učinila pogrešku, i kako se to zapravo dogodilo. Udarac je došao iznenada: jarbol ili jedro? Ili zasljepljeni galeb?

Dok ti i dalje držiš konope i uspješno mijenjaš položaj tijela u skladu s nagibom broda, bilo mi je jasno da ću ja, vrijeme koje nam preostaje do pristajanja, provesti potpuno drukčije. A možda je samo lakoća, kojom su drugi oko nas jedrili, bila zamka za nas, lakovjerne i nenavikle na pravi vjetar.

KUĆA

(za Margitu i Tona)

VELJAČA NA OTOKU

Kuću je prvo napustio otac,
potom majka.
Stvari su još neko vrijeme živjele
iza zatvorenih vrata
posložene i čiste,
same
bez sunca.
U kuhinji na policama
vjerno čuvajući mirise,
kao vojnici na počasnoj straži,
stoje postrojene
staklene tegle bez naljepnica;
onaj tko je tu živio
nije trebao upute.
Možda samo u našoj percepciji,
ne znam, ali
stvari su se i pomicala.
Ne bilo kako,
već po ustaljenom ritmu:
ljetni raspored - zimski,
ljetni - zimski.

Ništa više nije isto,
shvatila sam to napokon
jedne veljače dok smo,
u sakristiji iza oltara
uz slabu plinsku grijalicu,
sedam nepoznatih žena
dvije vjerne tete
sestra i ja
molile krunicu
za život vječni.

SOBA MOJE MAJKE

Čim otvorim vrata i
prekoračim prag
s bljedunjavih vlažnih zavjesa
sruči se ledeni šal
na moja ramena
dotakne koljena,
zamota me cijelu.
Jedva koračam po sobi
dok me grli i uvjerava:
i ovo je ljubav
i ovo je ljubav.

MOJ OTAC SKIDA NAOČALE

Moj otac skida naočale
stavlja ih na oblak
uzima štap
i kreće i šetnju.
Blagi jastuci magle
i moja ljubav
pridrđavaju ga.
Dan je izuzetno blistav,
velika sjajna kugla
ljulja se
opasno
na trepavicama.
Moj otac
visok i sretan
odbacuje štap
i korača.
Ja mu govorim
dobro je
dobro je.

Ujutro
dok se budim
i poslije cijeli dan
boli me
lakoća
kojom smo se rastali.

pjesma objavljena u knjizi "Na odmorištu između dva svijeta"

U KASNU JESEN DOPUTOVALA BI MAJKA

U kasnu jesen doputovala bi majka.
U torbi samo dvije bluže,
suknja,
cipele za kišu
i kućna haljina.
A sve ostalo,
još nedozrele naranče.
Nedjeljom
kad idemo u crkvu
ljutila bih se na nju
što je uvijek u istoj odjeći.
I ovako sam previše ponijela,
govorila je,
a one rodile.

Ne znam gdje se izgubio taj studeni?
I prosinac?
I kad je, i od koga,
postavljen most
kojim se odlazi iz ovakvih prizora?

Sada s otoka
sunčane sočne kugle
stižu bolničkim kolima.
Putuju s blijedim
i uplašenim ljudima
koje ne poznajem.
Vozač uvečer kasno
zvoni na vratima.
Evo poslali - kaže.

U kartonskoj kutiji samo naranče.
Same izlaze i raspoređuju se
u gostinjskoj sobi
po navici
otvaraju ladice i ormar sa vješalicama.

Zarobljena prizorom
teško razvrstavam stvarnost i
san.
Ipak
nakon toga danima
u cijelom stanu
isprepleteni
mirišu zajedno.

USAMLJENOST ILI SLOBODA

Dan završava uvijek isto.

Preko ulica zapadnog dijela grada gdje stanujem, izvlači se sivo osjenčana svjetlost, penje se na okolna brda i uvijek na istom mjestu, teatralno zastane.

Glumac, koji čeka zasluženi aplauz od umorne publike, ramenima sigurno i uvježbano pridržava tamni zastor.

Otključavam vrata. Odlazem stvari koje svaki dan iznosim i ponovno vraćam u stan; stvari koje mi trebaju samo dok nisam tu. Izuvam cipele, kaput vješam, ulazim.

Na automatskoj tajnici ne svijetli crvena lampica; majka me više neće zvati i nemam tu malu obvezu razmjene informacija što je tko radio: u Starom Gradu je opet bio neki praznik, majka je bila na predstavi Mire Gavrana, a kasnije je i Glazba svirala na Rivi. O tome više neću znati ništa. Ne palim svjetlo. Glumac još ima posljednji naklon.

Noć uvijek počinje isto.

Mrak se prvo, poput rukavice, navlači na stabla. Grane postaju crnje i oštrije. Bliže prozorima i meni. Sad smo zajedno već nalik na usamljena strašila, u polju, pred nepogodu. Zatim ulazi u moje tijelo i boji me iznutra tamno i teško. Tjeskobno. Odupiru se jedino oči koje svijetle u ništa. Ne prepoznajem više ni stvari oko sebe; svaki trenutak mijenjaju boje i oblike. U svakom slučaju, kada nastupi noć, potpuni i daleko jednostavniji oblik mraka, sve će biti jasnije. Već se osjećam lakšom nego prije par minuta. Skoro da sam dobro. Uzimam telefon i zovem prijateljicu. Na putu je. Čujem žamor u automobilu, kaže neće je biti tri dana. Odlazem slušalicu i pokušavam se sjetiti neke obveze koju moram izvršiti, nešto što će me natjerati na aktivnost. Imam nevjerojatnu slobodu izbora!

Sjedam u svoju fotelju i uzimam daljinski upravljač. Na televizoru gumb sa crvenom lampicom, i mrak u sobi, čekaju moju odluku. Pomislim kako su čuda moguća, i daljinski upravljač usmjeravam prema telefonskoj tajnici. Stisnem glavnu tipku za uključenje. I čekam.

DEJA VUE

Ulazim u prazan teatar u trenutku kad postavljaju scenu. U prvom redu sjedi troje muškaraca i moja prijateljica. Pozvala me da dodem, pričekam, pa ćemo na kavu.

Prijateljica je šaptačica u teatru, i ima generalnu probu.

Sjela sam do nje, i gledam upravo namještenu scenu.

Soba je skoro prazna; tek nekoliko komada namještaja, tepih, prozor bez sunca.

Na stolu, ništa – upitam?

U sceni prije ove bila je otvorena knjiga, papir i olovka i zdjela za odlaganje sitnica – šapne mi prijateljica.

Kod zrcala, ništa – upitam?

U sceni prije ove bila je ostavljena ogrlice koja nije odgovarala uz tek obučenu haljinu, obješen plavi kaput, mokri kišobran, i dva para papuča – šapne prijateljica.

Za komodu, na kojoj nema niti jedne kitnjaste figurice, svijećjaka, niti cvijeća – ne pitam.

Zatvorim oči.

Otvaram ladice, jednu po jednu. U majčinoj kući na otoku komoda ima četiri ladice. U ladicama savršen red. Poneki uredno složeni rupčić, nisam sigurna da ih je netko ikada upotrebljavao, poklonjeni šalovi složeni u formi kutija u kojoj su bili kupljeni i doneseni. Rukavice, skoro nove, neka se nađu kad pođe u Zagreb. Čarape, odvojeno; dio ladice za korištene i dio za nekorištene.

Otvorim oči.

U sceni prije ove imali smo smrt glavnog lika – šapne prijateljica.

Znam – odgovaram i ustajem. Treba mi svježi zrak i vrijeme, govorim i otkazujem kavu.

KAZNA

Uzet ću ti lutku – rekla je majka kad sam bila zločesta jedno popodne i razbila njezin najdraži eksponat u sobi za goste. Plakala sam, kako već plače svako šestogodišnje dijete, glasno i neutješno.

Moram ti nešto uzeti kako bih ti dala do znanja da si pogriješila – obrazlagala je majka, više zbog sebe nego da bi kod mene izazvala neku promjenu u manifestiranju tuge.

Nakon kratkog vremena pridem majci spremna na kompromise.

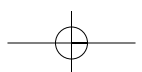
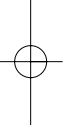
Dobro, nemoj mi uzeti lutku, uzmi mi dušu – rekla sam važno, znajući da ću je fascinirati odabirom objekta kojeg treba uzeti.

Naime, večer ranije gledali smo TV dramu, tada meni ne baš u potpunosti razumljivu, u kojoj čovjek svoju dušu spremijenu u kutiju od cipela nosi pod miškom i traži kupca.

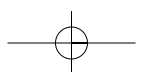
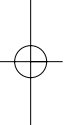
Čovjek je izgledao dobro, kao da mu ništa ne fali, i bila sam uvjereni da to (ta duša) i nije neki nedostatak. Barem ne koliko je neimanje lutke.

Majka se nasmijala, što sam mudro i pretpostavljala, i ništa mi nije, tada, oduzeto.

Mnogo godina kasnije, kad god bih pogledala u stakleni ormar, gdje su na gornjoj polici sjedile, uredno posložene moje stare lutke vidjela bih kako im oči čudno sjaje, kako se taj sjaj mijenja i kako sve više, iz dana u dan, te lutke sliče šestogodišnjem djetetu s mojim likom.

OTOCI POD SNIJEGOM

EXIT

Donesem ja odluku! Nije da je ne donesem.
Donesem je, zapakiram u kartonsku kutiju, povežem špagom i potvrdim crvenim pečatom sa nečitkim ispisom u razlivenom krugu.

Zatim, s tim laganim paketom, krenem prema vratima, koja su uvijek prevelika, staklena i rotirajuća.

Na putu prema njima stoje natpisi sa strelicama kako, oni koji su krenuli, ne bi pogriješili i promašili izlaz.

Natpisi su u pravilu blještavi, golemi i nepodnošljivih boja koje se nikada ne slažu sa bojama naših očiju.

Ponekad još i trepere. Upozoravaju. Kao da se radi o minskom polju koje nas čeka iza tog fatalnog prolaza.

Vremenom paket postaje teži. Pa još teži. I kao da me nagovara da usporim, odustanem.

Iako povremeno osjetim umor i potrebu da zastanem, ne mijenjam brzinu i pravac kretanja. Prebacujem paket iz jedne ruke u drugu, ponekad ga ponesem i s obadvije.

Obično ga odložim negdje uz kraj puta. Osvrnem se sa strahom da me ne otkriju. Pred onima koji u prolazu bace pogled na mene, pretvaram se kao da je slučajno ispao iz mojih ruku. A onda ostao. Zaboravljen.

KUTIJA

Sve sam skupila u jednu kutiju: svoje neuspjehe, snove, neuspjela prijateljstva, porušene kuće, izgubljene stvari i ljude, nerođene sinove, nenapisane knjige, neizgovorene riječi, ... Metamorfoza svega što je imalo šansu biti moje.

Sve u jednu kutiju. Crnu. Malu. Dovoljno malu da se tuge u tijesnom prostoru isprepletu, da jedna drugu pojačavaju. Da se umnože i da mi ukupno nedostajanje bude još veće.

I kao da sam godinama postala otporna na to neimanje, na taj gubitak, znam još uvijek koračati gordo.

Kutiju stalno držim blizu sebe, u pravilu uvijek malo otvorenu.

Povremeno nagnem glavu iznad nje i, kao ovisnik koji zna da mu šteti, ali ne može bez toga, udišem.

Udišem.

Dišem.

GRIJEH

Što će nas pokrenuti da idemo nekim drugim putem?

Da krenemo putovima za koje nismo ni znali da postoje; za-
branim stazama, neoznačenim prečicama? Poprijeko.

Što će nas pokrenuti, ako ne iznenadna prepreka, iz nepo-
znatih razloga zatvoren put, uskraćen dosadašnji pravac kre-
tanja.

Što ako ne golema sila koja bi nas izbacila iz toplog kruga u
kojem smo godinama, uvježbani za opstanak, sigurno kora-
čali.

Što će nas navesti na grijeh? Nas, sa beskrajnim povjerenjem?
Nas zaljubljene u ljubav lišenu svake ljudske osobine. Upravo
nas gledam obješene na zidu, uredno uramljene u koloritne i
nasmiješene fotografije.

Uvijek zagrljene. Iste. Bestjelesne.

Što će nas navesti na grijeh, ako ne spoznaja i prihvaćanje da
i ljubav ima lice, svoje osobno lice koje ne moramo uvijek
bezuvjetno prihvatiti. Da ima tijelo i tijelo.

Čeka nas, ipak, prдавno nagoviješten grijeh.

OTOCI POD SNIJEGOM

Sam događaj nije važan, važna je patnja koja je tada otpočela. Zakotrljala se kao snježna gruda sa vrha u dolinu, i tu ostala ležati. Tako golema i ledena, prijeteći, podsjeća na vječnost. Sam događaj uopće nije važan, ali je ipak sve sudionike obilježio njihovim bolom, odvojio ih od drugih, preselio na izdvojen imaginarni otok, ograđen krug.

Na ulazu Kruga stoji natpis, kojim se upozoravaju eventualni posjetitelji kako je ulazak opasan, bolest zarazna, i kako se oni koji ulaze moraju dobro naoružati razumijevanjem i ljubavlju.

Utješne riječi onih izvan Kruga, kako postoji nešto još gore i bolnije, beskorisne su, jer za one unutar njega, ništa drugo nije tako veliko i bezizlazno.

Sjedeći u svom Krugu, pogledavajući uzaludno na vrata na koja nitko ne ulazi, često se pitam da li i oni koje čekamo imaju svoj krug u kojem uzaludno čekaju nas?

I da li uopće postoji nešto drugo između mnoštva krugova?

I da li će jednoga dana neko radoznalo i pametno dijete, sjedeći u avionu koji nas upravo nadlijeće, pogledati kroz prozor, uprijeti prstom i kliknuti:

Gle, otoci pod snijegom!

TIŠINA

Tišini sami dajemo sadržaj i smisao. Po tome se tišine i razlikuju jedna od druge, i samo se neupućenima i nepažljivim oslušivačima sve one čine jednakima.

Samo oni će kazati: o čemu uopće govoriti, tišina je tišina. Muk! I gotovo.

A one se već razlikuju u samom začetku, u događaju koji im prethodi.

Postoji tišina koja prati iščekivanje neke dobre vijesti, tišina u prvim trenucima primanja tužne vijesti, tišina koja prati iskrenu i poniznu molitvu, tišina u sobi tek zaspalog dijeta, tišina kod čekanja, i ona kada ne znamo što bi kazali,...

Najteža je ona tišina kada stojimo na rubu ponora, spremni za skok ili uzmak.

Njena težina i jeste u nevjerovatno brznoj izmjeni oprečnih odluka i emocija.

Dok svu energiju usmjeravamo na tu nevidljivu sudbonosnu vagu, tišina koja sve to prati teško suzdržava vrisak.

Dok voziš auto, i putujemo Bosnom često se dodirnemo kako bi potvrdili svoju fizičku prisutnost i naklonost.

Da li si sretna – pita tvoja tišina blago dodirujući moju.

Bila bih – kaže moja tišina – bila bih, kad bi me mogao čuti.

SAVRŠENA PODJELA

Čini mi se da sam pronašla način, model po kojem ću dalje živjeti.

U protivnom, stalno ću se vrtjeti u krug. Podebljavati kružnicu. Zatvarati sve više i više bolno mjesto, nadajući se uzaludno da će, kao divlje meso, odumrijeti.

U modelu trebam predvidjeti sve moguće varijante i podvarijante, definirati dovoljan broj parametara po kojima ću dozvoljavati promjene.

Tako ću izbjeći nepredviđene situacije u kojima bi sigurno opet počinila pogrešku.

Dakle, pronašla sam način: podijelit ću se na dva dijela!

S dijelovima ću se lakše nositi. Polovice moraju u svemu biti savršene. Barem one, kad je već njihova cjelina zakazala.

Jedna će te od njih sigurno i dalje voljeti. I sve, ma baš sve bit će kao i prije.

Za drugu – ne znam. Dati ću joj slobodu da sama odluči. Neka ona ima slobodu odlučivanja, taj luksuz koji sebi, iz ne znam kojih razloga, nisam često dopuštala.

I tako, dok se smjenjujem u svojim polovicama, u pravilnim vremenskim razmacima, kako ni jednu ne bih dužim nepravednim odsustvom povrijedila, pitam se što jedna polovica uopće može dati drugoj?

I koga pokušavam prevariti kako su one nekad imale zajednički početak.

ISKUSTVO

Sada mogu reći, sa stopostotnom sigurnošću, da više nisam mlada.

Malo čime me mogu kupiti.

Ono iza mene veće je od onog ispred. Ako ispred uopće i postoji. I uolikoj količini?

Iskustvo, za koje sam mislila da je jako važna i dobra stvar, koje ću imati kad ostarim, sada mi se čini golemim teretom. Težina koja me zaustavlja, mudro upozorava svaki puta kad me ponese zanos novih događaja.

Što ću s njim? Kako dalje kad mogu predvidjeti, zahvaljujući njemu, gotove sve.

U čemu je, zapravo, njegova stvarna vrijednost? Gdje je draž pogrešaka?

Sakupljala sam ga po inerciji onako usput, kao i svi ostali, misleći trebat će, dobro će doći.

Sad mi se čini kao moj najveći neprijatelj.

Nevidljiv. S nepoznatim oružjem i nevjerojatnom snagom.

Bojim sa da ću vrijeme koje mi preostaje potrošiti u pokušaju da mu se oduprem.

PRIJATELJI

Zid između sebe, kažu da su podigli za svaki slučaj. Sve treba imati svoju mjeru, granicu do koje se može kretati, govorili su oprezni graditelji gradeći strpljivo svoj zid koji bi trebao odijeliti prijateljstvo od ljubavi.

Dogodi se, ponekad, dok jedan drugom otkrivaju svoje tajne, da se pogledavaju preko zida. I kao da će ga preskočiti.

Gle, u pukotini sledio se mjesec, kaže ona ogrnuta njegovim kaputom.

Zid se ipak samo mudro odmjerava.

Zaključuju: nema dovoljno prostora za zalet, doskok je dosta nepouzdan.

A opstanak je, kod eventualnog prizemljenja, neizvjestan, kažu statistike, u koje se na kraju svi tužno i beznadno utapamo.

OSVETA

Ne znam kako sam mogla dopustila da želja za njom tako naraste?

Taj monstrum već ujutro viri iz mojih očiju. Vidim ga kad se pogledam u zrcalo.

Mora da već dugo živi u meni, kao zametak. Neprimjetan. Tješim se kako takav zametak, vjerojatno, svatko nosi u sebi. Možda ne u njenom pravom obliku, već neku metamorfozu osvete; formu koju uopće još ne prepoznajemo, pa je ne možemo ispravno ni dijagnosticirati, a kamo li odrediti strategiju odbrane.

A i ne brinemo mnogo; u početku nije opasna. Jedva da osjećamo njeno postojanje. Nazivamo je i nekim drugim imenima.

Ali nikada ne kažemo jasno: ja želim, ja trebam Osvetu!

Nakon što su joj okolnosti pogodovale, ona se razvila u svoj konačan i najružniji oblik.

I sada me slijedi u stopu, gazi moju sjenu dok koračam, podmeće mi nogu, a onda me pridržava kad posrnem, suosjećajno me tješi i, povremeno, ima glas najbolje prijateljice. Ne dozvoljava mi da živim u stvarnosti. Što je sad to? Od kuda to? – pita me i vuče za rukav natrag.

Ako uložim golem napor i odgurnem je, povuče se uvrijeđeno na pozadinske pozicije i čeka.

Čak i uživa u polaganom, ni od koga opaženom, rastu, na koji ne mogu sve i da hoću utjecati jer sam zabavljena sasvim drugim emocijama vezanim za proces praštanja.

Za to vrijeme Osveta čeka pravi trenutak da me iznenadi svojom naglom pojavom i obnovljenom snagom.

Ponekad cijelu noć čujem je kako riče poput zmaja i hoće van.

Nekad me sve tako boli da bih se rasporila i pustila je iz
grudi.
Izbacila je pa što bude.
Jedna će od nas doživjeti jutro.

LAŽ

U dječjem svijetu sva poimanja stvari, događaja i osjećaja su jednostavnija. Ništa nije opterećeno godinama i nepouzdanim iskustvom. Sve je jasno i, barem u tom kratkom i omeđenom vremenu, postojano. Sve još ima izvorno značenje onako kako piše u rječnicima: kuća je kuća, ljubav je ljubav, krađa je krađa,...

Kod nas odraslih sve je drukčije. Godine promjene i iznova definiraju već poznate riječi i događaje. Stvaraju se neke neočekivane varijante.

Laž je, na primjer, kod odraslih ljudi vrlo čudna imenica. Ne može se baš točno definirati. A vrlo često je i ne želimo prihvatiti u njenom pravom značenju. Inače nikada ne bi oprostili onome tko nam laže.

Znam da mi lažeš, ali pokušavam to nazvati drukčije.

To što mi govoriš analiziram sa nekoliko strana i malo po malo olakšavam Laž sa raznim privjescima od imenica kao što su: Okolnosti i relativnost.

Pokušavam čak potpuno odbaciti riječ laž za ono što govoriš posljednjih dana.

Možda sve može proći kao višeznačna složena rečenica, pogrešna intonacija, ili prešućivanje.

To prešućivanje je najopasnije.

Krije se iza brige i, navodno, ljubavi prema onome kome se prešućuje. Onaj koji prešućuje, nakon nekog vremena, počinje shvaćati kako je to tako dobra formulacija i način življenja, da rasterećeno i bez griznje savjesti započinje odvojen život.

NAPOKON PJESMA ZA TEBE

Kad ćeš napisati pjesmu za mene, pitala me moja prijateljica, svih ovih godina, barem nekoliko stihova, bila je uporna u želji da tako potvrdim i ukoričim njen značaj u mom životu. Ne mogu pisati pjesme kad nema patnje, moram zbog tebe prvo biti tužna, pjesme se ne pišu kad smo radosni; kada smo radosni vrijeme nemilice koristimo za pametnije ovozemaljske stvari- kazala sam joj čudeći se banalnosti i istinitosti izgovorenih riječi.

Nakon toga bi se smijale toj gomili gluposti koju sam izgovorila, ona se nešto kao malo ljutila i govorila da smo mi pjesnici stvarno čudaci i da ona to ništa ne razumije, i gdje nju da zapadne baš takva prijateljica

A ja sam, tada, bila sretna što pjesma nikada nije bila napisana.

PUTNIK

Dogodi se to odjednom! Na sve što pomislimo, a do čega nam je u nekom trenutku bilo stalo u našem životu, odjednom je postalo *bivše*.

Bivši posao, stan, bivša ljubav, bivši prijatelji.

Sam proces izdvajanja na to *bivše* i ovo *sad* trajao je vjerojatno dugo, ali postajemo svjesni tek onda kada ništa više ne možemo učiniti da to izmijenimo.

Svi ti, *bivši*, kad su nas napuštali, uzeli su i naše vrijeme. I sve ono dragocjeno unutar tog zajedničkog vremena odnijeli su sa sobom, i preselili iza te, za nas, fatalne granice.

Tako neumitno, ispred svega, ostajemo sami.

Putnik sam koji često putuje unatrag, prema početku.

U mislima drugujem ponovno sa svim *bivšima*. Noću se iz fotografija cijele kolone ljudi, stvari i događaja preseljavaju u snove. Ujutro se dugo i teško rastajemo.

Kao posljedica čestih boravaka u tom imaginarnom svijetu, vraćam se uvijek drukčija, i nisam više sigurna što je zapravo moja prava stvarnost.

Od svih umnih rečenica, koje sam dobila u nasljeđe da mi se nađu pri ruci kad mi je teško i trebam utjehu, pamtim i ovu:

Putnici nisu iste osobe na početku i na kraju putovanja.

Ono što ih mijenja, a teško definiramo i nikada ne imenujemo posebno, nalazi se između.

I vrijedi svakog truda.

